

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Széchenyi-utca SIMON-ház Kunz József-ér kereskedésével szemben.

HIRDETMÉNYEK,

előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok valamint a lap szerkesztési részét illető minden közlemények ide intézendők.

Hérmentesen levelek csak ismert kezektől fogadhatók el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár.

Helyben házhoz hordva vagy vidéki postán küldve

Egész évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	3 frt 50 kr.
Egy hóra	1 frt — kr.

Hirdetési díj:

Ot-hasábospottor egyszeri beiktatásáért 5kr. Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr. Nyilatkozó 4 hasábos pottorért 20 kr. Hirdetést vagy reklámot magában foglaló hirdetés sora 50 krajóvár. 2

XVI. évfolyam 1889.

Debreczen. Szombat Október 26.

211. szám.

Vén gyerek,

Mindeüki becsüli, mindenki rokon szenevez vele s ha valami emberi esnek meg rajta, mitől a kegyes sors még sokáig óvja meg, az általános sajnálkozást keltene. De senkinek se jut eszébe, gyakorlati, a való életet érintő dolgokban komolyan venni őt. Az ilyen vén gyerek olyan, — írja a „Pester Correspondenz“ Irányi Dánielnek ama furcsa ötletéről szólván, mely szerint báró Fejérvári honvédelmi miniszter vád alá helyezését indítványozza a képviselőházban, — az ilyen vén gyerek elavult ideáljával s elpusztíthatlan gyermekes együgyűségével olyan, mint a régi dülbötöl megmaradt mértföldjelző kő a magas vasuti töltésen, melyen kilométereket nyelve robotva a gőzparipa. Görbén s félig elslülyedve áll a mértföldmutató, de a mit elavult fölírása hirdeti, az nem hazugság, mert mikor leásták, igazság volt annak minden betűje, de azért ma már mégis elévült a tartalma, egyetlen pontban sem egyező a tényekkel: ma már nem azok szerint a mértföldjelzők számítanak, melyeket mutat s az ut, melyet hirdeti, egészen máshova vezet s a cél, mely felé újít irányozza, egészen más ösvényen és egészen másfajta menettempóban lesz elérve.

Az 1848-as és függetlenségi pártvezérnek legújabb „actiója“ egyszerűen gyermekesiny, becsületesen gondolva, őszinte haragban elhatározva, de roppant együgyű, gyakorlatiatlan, semmiféle belátható eredményre nem vezető.

A képviselőház nagy többsége tudomásul vette a választ, melyet a honvédelmi miniszter a szerencsétlen monori zászlóügyben Irányi által hozzá intézett interpellációra adott. Most feláll Irányi s ugyanazon képviselőházban indítványozza, ugyanazon többségtől elvárja, hogy a miniszter ugyanazon válasz miatt vád alá helyeztessék. Ez éppen elyan, mint mikor valaki megszólítja egy ismerőst, hogy adjon neki kölcsön egy forintot, mit a megszólított azzal utasít vissza hogy nincs apró pénze s erre a kölcsönkérő azt mondja, hogy „akkor hát adjon egy tizest!“ Ez nem rossz a „Borszem Jankó“ számára; de parlamentben pártelnöktől rosz tréfa. Mert mit érhet el Irányi ez indítványával? Talán csak nem képzeli, hogy eloquentiájával a nagy szabadelvű pártot ráveheti arra, hogy egyszerre a feje tetejére álljon s hirtelen megtagadja azt, a mit még tegnap nyíltan s határozottan vallott, még hozzá névszerűtlen szavazás alkalmával. Avagy azt hiszi, hogy e fogással fölfelé hathat megfélemlítőleg?

Igen jól értjük az örömkésű érzelmét, melyet a „fekete-sárga“ még ma is kelt az igen érzékeny magyar szívekben, jól lehet azt tartjuk, férfiasabb lenne, ha az emberrel őszintén kibékültünk, sőt szívesen barátságban vagyunk, színeit is respektálni.

Azt hisszük, hogy a korona, midőn éppen most a legloyálisabb s e mellett a legosztentatívebb módon sikra szállt a dualismusként föltétlen, legkiterjedtebb tiszteletben tartása mellett formális tekintetben is; és a felelős honvédelmi miniszter, midőn világosan és határozottan kifejtette, hogy a honvédség hadseregzászlója, felszentelt szimbóluma a trikolor, a fekete-sárga zászló pedig csak egyike a cs. és k. hadseregnek a honvédséggel együtt tartott közös gyakorlatainál az utóbbi által is használt tíz különféle jelzőzászlónak: nem hagyta fenn helyét a legcsekélyebb gyanura sem, mintha vala-

ki a fogalmakat összezárná s a fekete-sárga számára a honvédségnél más jelentőséget kicsalni szándékoznék.

De, mint mondtuk, ezek daczára, értjük, hogy vannak magyar szívek, melyek legyőzhetlen idiosyncrasiát éreznek a fekete-sárga ellen, melynek árnyéka alatt oly sokat vétkeztek ellenük. Csak hogy másképp kell fellépni, mint a vén gyerek tette vak haragjában s gyermekesen esetlen naivitásában.

Miudenekelőtt meg kell adni a királynak, a mi a királyné s becsületesen, illedelmesen mondjk meg: tudjuk, hogy Te javunkat akarod s megvagyunk győződve, hogy a törvényt megtartod és megtartad. Ezután előállunk a magunk bajával s így szólunk: Lásd felségs ur, mi szeretünk Téged s tisztelünk mint koronás királyunkat; de bocsás meg érzékenységnünknek — hisz oly sokat szenvedtünk! — a fekete-sárga zászló fedezte mindazokat a végzetes félreértéseket, melyek éveken át elválasztottak bennünket királyunktól, — az éberszert fel minden keserűséget, minden haragot a szenvedett igaztalanság miatt keblünkben a „fekete-sárga“ sehogyse való a honvédség számára, még mint jelzőzászló sem. Mibe sem kerül helyette mást választani.

Te oly nemes, lovagias, jó vagy s — a mi kedvünkért már nagyobb áldozatot is hoztál személyes öntudatod rovására . . . Ennek lenne értelme, de a törvényt s illendőséggel dobálódzni s vád alá helyezési komédiát csinálni nem egyéb, mint gyermekes csíny!

Tartalékos tiszt aktiválása. A hadsereg tiszt hiányát 1890 ben is a tartalékos tisztek hivatásos minőségben alkalmazása után fűdik. Erről a hadtestparancsnokok az összes tartalékos tiszteket oly megjegyzéssel értesíték, hogy, ha az ekkép előtűnik megnyílt katonai pályára lépni kívának, a „csapatiskolák szabályzata“ értelmében fölszerelt folyamodásukat az év dec. 1-ig nyújtsák be a saját hadtestük parancsnokának. A kik a szabályszert próbaidő alatt magukat saját segélyforrásaikból föntartani nem tudnák, azok megkapják a rendes tiszti ellátást az idő tartamára is, mely 1890. jan. 1-től május 1-ig fog terjedni.

Országgyűlés.

Budapest, október 24.

A képviselőház lassan halad a köztutakról és vámköről szóló törvényjavaslat részletes tárgyalásában. Ma mindössze négy paragrafust tárgyalt le. A 10-ik és 11-ik szakasz együttes tárgyalásánál nagy vita fejlődött ki a föltét, hogy a miniszter hatásköre és a megyei autonomia jogköré miként körvonaloztassanak. A mérsékelt ellenzék részéről Gaál Jenő (pécskai) terjesztett be módosítványokat, melyek a miniszter discretionalis jogait szűkebb körre szorítanák: ez álláspont mellett sikra szálltak Apponyi Albert gróf, Grünwald Béla, Gullner Gyula, Perczel Miklós, Almásy Sándor és Szederkényi Nándor. A szabadelvűpárt részéről György Endre a Gaál módosítvány mellett szöveget, míg az eredeti szöveg föntartása mellett Baross Gábor miniszter és Bezerey Viktor előadón kívül Maricz Pál, Hieronymi Károly és Varasdy Károly foglaltak állást. A ház többsége az eredeti szöveget fogadta el. A 13-ik §-nál Molnár Antalnak és Gullner Gyulának fogadta el a ház egy-egy módosítását Baross Gábor miniszter és György Endre felszólalása után; a 14-ik §-nál pedig Vállyi Árpád javaslatát Tisz a Kálmán miniszterelnök fölszólalása után elvetette a ház.

Budapest, október 25.

A képviselőház, mai ülésében folytatta a köztutakról és vámköről szóló törvényjavaslat részletes tárgyalását s ma hét paragrafust tárgyalt le. Az ülés elején Fejérvári Géza báró honvédelmi miniszter terjesztette

be szokásos jelentéseit a katonai tanfőzetek magyar alapítványi helyeinek betöltéséről és a Ludovic-akadémiáról. A részletes tárgyalás folyamán, a 17-ik paragrafushoz Hieronymi Károly és Illés Bálint nyújtottak be módosítványokat, melyeket Almásy Sándor és Szederkényi Nándor támogattak. Az eredeti szöveg mellett György Endre, Almásy Géza s végül kimerítően és hatással Baross Gábor kereskedelmi miniszter szöveget; a ház a módosításokat nem is fogadta el. A 18-ik szakaszról Papp Elek kért felvilágosítást, mit Baross Gábor miniszter és Bezerey Viktor előadó megadtak. A 19-ik szakaszról Gullner Gyula módosítványát, Baross Gábor miniszter hozzájárulása után elfogadta a ház. A 23-ik szakaszról Molnár Antal, Gullner Gyula, Varasdy Károly, Kun Miklós és György Endre. Holnap folytatják a részletes tárgyalást.

Külföld.

A czár és a panszlavizmus. A Köln. Ztg-nak egy pétervári levele amaz aggodalmának ad kifejezést, hogy a panszlavizmus csakhamar újra föllélekedik a czáron, annál is inkább, mert, mint jól értesült körökből hírlík, Giers nem játszik nyíltan német-barát szerepet, hanem ellenkezőleg újban ismét különös súlyt fektet az orosz-francia viszonyok bensőségére. — A bolgár fejedelem már visszatérőleg van hazájában. — Mára Bécsbe várják, a hol s Ebenshalban néhány napot fog tölteni. — A hollandi királyról azt híresztelték, hogy Luxemburg nagyhercegségéről a nassani hercegre javára lemondani készül. — Ezt a hírt most megczáfolták. — A francia ujkmara nov. 12-én ül össze. Az elnökségre három jelölt van: Floquet, Brisson és Say Leon. — A bajor király állapota az orvosok véleménye szerint teljesen reménytelen és a legnagyobb mértékben szánalomra méltó. A király nem táplálkozik kellően, halálhalovány, le van soványodva. — A francia kamara jobboldala értekezletre jött össze. Az értekezletre 171 orléánista és royalista képviselőt kapott meghívást. A 37 boulangista képviselőt nem részesítették ebben a megbeszélésben. Az értekezlet célja a monarchista töredékeket a jobboldal közös czime alatt egyesíteni.

A debreczen f. abonyi vasut.

A debreczen f. abonyi fő és az ohat-polgári szárnyvasut építési engedélyokmányának második felét is közölte a hivatalos lap. Az engedélyokmány ezen részének fontosabb pontjait következőkben ismertetjük: Az engedélyes (Csávoszky Lajos) köteles a vasuti vonalon vagy annak csak egyes részlein is a kereskedelemügyi miniszter kiváratára a m. kir. postát szállítani. — A vas-pálya vonal mentén, vagy az egyes állomásokon szükséges üzleti táviradók, távbeszélők vagy villamos jelzők iránt az 1888. XXXI. t. cz. és az annak alapján kibocsátott rendeletek mérvadóak. Táviradók, távbeszélők létesítésének engedélyezése iránt engedélyes még oly időben köteles folyamodni, hogy ezen berendezések a vasut forgalomba helyezése alkalmával már teljesen készen, használhatók legyenek.

Mihelyt a forgalom a vonalon annyira növekedett, hogy az éjjeli szolgálat berendezése kívánatosnak vagy szükségesnek mutatkozik, az engedélyes köteles lez saját költségén mindazon berendezéseket eszközölni és mindazon biztonsági intézkedéseket megtenni, melyek a fennálló szabályok szerint szükségesek. — Az esetre pedig a kereskedelemügyi miniszter rendelkezése minden kártalanítás nélkül köteles egy másik vágányt kiépíteni, ha az engedélyezett vonalon az évi eleybevétel kilométerenkint 14.000 frtot o. é. meghalad.

Az engedélyesnek jogában álland részvényszerűségeket s a tényleges építési és berendezési költségbeszerzése czéljából névre vagy elomutatóra szóló czimletkeket kibocsátani.

Ha elsőbbségi részvények bocsátatnak ki, a pálya tiszta jövedelméből mindenekelőtt

az elsőbbségi részvények, ezeknek a pénzügy-miniszterrel egyetértőleg megállapítandó törlesztési hányada s további sorban ezeknek legfeljebb 5% kal megszabandó osztaléka lesz fedezendő, csak azután törleszthetők a törzsrészvények. A kétnemű részvények tulajdonosai mindazonáltal minden egyéb társasági jogokban és kötelezettségekben egyaránt részesülnek.

Az engedélyokmány és az annak kiegészítő részét képező okmányok az alakítandó részvénytársaságra változatlanul kötelezők.

A társaság székhelye Budapest esetleg Debreczen.

Az engedély tartalma az állam részére biztosított megváltási jog épségben tartásával 90 év, melynek elteltével a vasut és annak összes tartozékai ingyen és tehermentesen mennek át a magyar állam tulajdonába.

A nádudvar-saápi kőut a képviselőházban.

Hajdúvármegye tudvalóleg kőutat épített Nádudvartól, Kabán, Tetétlenen és Földesen keresztül a vármegye széléig, melytől még csak másfél kilométernyire van a már Bihar megyében fekvő saápi indóház, hová a hajdúmegyei kőut irányában a biharmegyei községek felé egy másik kőut vezet. A két utnak összekötése Bihar vármegyét illeti, ez azonban mindeztideig nem építette ki ezt a pár hajtásnyi hosszú utat.

Nos hát ezen a réven került szóba Hajdúvármegye és nádudvar-saápi kőutja a képviselőház tegnapi ülésén. — a hol az Baross miniszter példaképen, álláspontja erősítésére hozta fel Gaál Jenő (a pécskai) azon indítványa ellen tartott nagy beszédében, mely a köztutakról és vámköről szóló törvényjavaslat 10. és 11. §-át kihagyatni javasolta, — mint olyanokat, melyek az államnak a törvényhatóságokra, miután jogot adnak a kereskedelemügyi miniszternek arra, hogy a törvényhatóságokat utasíthatja a különösen hadászati, vagy közgazdasági érdekű utvonalaknak a törvényhatósági utálózatba való fölvételére és fenntartására.

Baross Gábor a törvényjavaslat eredeti szövege mellett nyilatkozott s lehetetlennek tartja, hogy csakis a vármegyétől függjön az utálózat megállapítása. — Ezért elvetetni kérte a Gaál Jenő módosítását, mely az utúgy javítása érdekében mulhatatlanul szükséges miniszteri hatáskör tönkretételére vezetne. A miniszternek Gaál Jenővel folytatott polemikájának az a része, melyben a Hajdúvármegyéből kölcsönzött konkrét eset is előfordul következő:

„Az indítvány ellen tiltakoznom kell a közérdek szempontjából; azon egyszerű szempontból, mert a miniszter a meggyekkel szemben teljesen tehetetlen állana. (Helyeslés jobbfelől.) Ellentmondások bal- és szélsőbal-felől.) Miért t. ház? Fordulhatnak elő esetek, midőn valamely közigyűlésnek harmadnapján hoznak egy határozatot, egy utkiépítést, vagy egy ut kiépítésének mellőzése iránt.

Ezen határozatot a közgyűlésen 10 ember hozta, ezen határozatról az érdekeltségnek tudomása nincs; a felelősségre szint idő lejár; felelősségre nem adatott be; a miniszter róla semmit sem tud, a miniszterhez fordul a fél; a miniszterhez fordul a közönség és a miniszter a törvényhatóságokkal szemben teljesen tehetetlen. (Igaz, ugy van! jobbfelől.) De tovább megyek t. ház; mi történjék akkor — és itt nem beszélök hadászati utakról — midőn példának okáért Hajdúvármegye közönsége Bihar vármegyét... (Zaj bal-felől.) Méltóztassanak csak türelmesmel lenni; (Zaj bal-felől.) én teljesítem kötelességemet meggyőződésem szerint, a képviselőház pedig fog bölcsessége szerint határozni. (Helyeslés jobbfelől.) Mondom t. ház, Hajdúvármegye Bihar vármegye gyét utasíthatni kéri, hogy a nádudvar-saápi kőutnak, Saápi községtől Hajdúvármegye határáig leendő kiépítése iránt intézkedjék, mert Hajdúvármegye a maga részéről tökéletesen megfelelt feladatának. Hajdúvármegye közgyűlésén; a kormány közönségnek fölfolyamodási joga nincs; felelőssé Bihar vármegye elutasító határozata ellen nincs beadva, a miniszter nem intézkedhetik.“

A ház többsége mindkét §- eredeti szövegét elfogadta. Tehát, ha csakugyan törvényerőre emelkedik a javaslat, Baross bizonyára nem késik utasítani Bihar megyét, hogy

minél előbb építse ki azt a rövid utszakaszt, s ő is foleljen meg feladatának, miként Hajdúvármegye.

A munkások segélyezési ügye.

Debreczen, 1889. okt. 26.
Baross Gábor kereskedelmiügyi miniszter, egy rendkívül fontos, az ipartörvény 142 §-ában kitérő helyezett, s a segélyezési és gyármunkások segélyezésének országos rendezésére vonatkozó törvényjavaslat alapelveit magában foglaló munkálattal dolgozott ki s küldött meg a debreczeni kereskedelmi és iparkamarának is véleményezést végett.

E munkálattal a kamara szívesegéből már két gyűlésen át foglalkozott a helybeli iparos kör és iparos ifjusági egyesület választása is, a hol, noha általaosságban a munkálattal kedvező fogadtatásra talált, mindazonáltal, egyes részének tárgyalásánál az iparoság részéről némely aggodalmak is jutottak kifejezésre.

A javaslat szerint Magyarországon minden munkásnak valamely segélypénztárhoz kell tartoznia, abba, az osztályozva és általában megállapított napi munkabér 3%-át oly módon kell befizetni, hogy e 3%-nak 1/3-ad részét a munkaadó sajátjából tartozik fizetni, az az intézkedés természetesen az iparosoktól egy újabb adózási nemet képez, s mint ilyen elen — magától értetődik — bizonyos idegenkedéssel viselkednek a munkaadók.

Javasolták tehát, hogy a praecelminált 3% legalább 2%-ra szállítsák le.

A nagyfontosságú és igen terjedelmes munkát nem csak bő kivonattal sem közzétehetjük, hanem azt, hogy hatféle segélypénztár van tervezve, u. m. kerületi, vállalati, (gyári), építési, ipartestületi, bányatársi láda és végre egyleti segélypénztár.

Minden munkás csak egy segélypénztárba tartozik a járulékokat oly formán fizetni, hogy azokat a munkaadó, ki a járulékok pontos beszállításáért felelős, — munkabéréből vonja le.

A kerületi segélypénztárak alakítását a törvényhatóság eszközözi, az ellenőrzést gyakorolja, s ugy látszik, hogy e segélypénztárakkal a törvényhatóságoknak sokkal több dolga lesz, mint magával az ipartörvényvel.

Felmentjük végre, hogy egyleti segélypénztárak létesítéséhez a javaslat feltételül 500 tagot köti ki.

A javaslatnak ezen része, ha tényleg törvénynyé válnék, volna a legszerencsésebb intézkedés, mert ez az országban jelenleg fennálló mintegy 65 iparos ifjusági önképző és betegsegélyező egyesület megszűnését jelentené, minthogy ezen egyesületek, melyek a betegsegélyezéssel együtt az önképzést is, így a művelődést is előmozdították az ifjú iparosok körében, a jelzett feltételnek nem fognak tudni megfelelni, kénytelenek lesznek a betegsegélyezési szervezetet feladni, s ha ez bekövetkezik, az ifjuság előtt, ezzel megfog szűnni egy fontos érdek, mely őt az ily önképző egyesületek való belépésre kiválóan ösztönözte, minél fogva az országban az oly szép virágzásnak indult humanus és kulturális célú egyesületek fennállása van természetesen veszélyeztetve.

Kereskedelmi és iparkamaránk, mely hivatta van a javaslatra szakvéleményt nyilvánítni, reméljük, hogy nyomtatékosan fog ezen itt kifejtett aggodalmaknak a miniszterhez terjesztendő felterjesztésében kifejezést adni.

Nagy Pál főiskolai tanár emléke.

A múlt 1888-ik évi október 27-én elhunyt debreczeni főiskolai tanár Nagy Pál iránt legközelebből a gymnasiumi tanulók részéről a tanítványi hála, ragaszkodás és tiszteltet, a főiskola felsőbb tanuló ifjusága részéről a rokonszenv, különböző helybeli tanítványok tanárai részéről a kartársi barátság, közel és távol lakó ismerősei, volt tanítványai, barátai részéről az elvesztésén való mély részvét abban nyilatkozott, hogy kegyetes adományokat hordottak össze a korán elhunyt derék tanár sirján emelkedő emlékkő előállítására. E kegyetes adományok az én kezemhez jöttek be, részint készpénzben, melyeket időről időre behelyeztem a Debreczeni ipar és kereskedelmi bank 5125. számú betéti könyvére, részint a Debreczeni takarékpénztár 5848 számú könyvecskéjén, melyre az adott összeget a kegyes adományozók magok elhelyezték. A kegyetes adományok átvételével azt a kötelességet vállaltam el, hogy az emlékkő előállításáról gondoskodom, és ennek teljesítése után eljárásomról a kegyes adományozóknak az érdeklődő közönség előtt beszámolok.

Most miután tanártársaimmal egyetértve, kötelezettségemnek megfelelttem és a díszes emlékkő már a péterina utcai temetőben a boldogult Nagy Pál tanár sirján fel van állítva, mindezekről következőkben terjesztem elő beszámolómat:

I. Azon kegyes adományok, melyek a múlt 1888. év végéig kezemhez befolytak, melyeket időről-időre a helybeli lapokban hála-köszönet nyilváníttá mellett közlöttem, tettek összesen decz. 31-ig való kamattal: 179 frt 24 kr.

Ezekhez gyűlt még 1889. Julius 10-ig: 107 frt 40 kr.
Összesen: 286 frt 64 kr.

Ennek 1889. október 21. való kamattja: 3 frt 88 kr.

A debreczeni takarékpénztárba 1888. decz. betett összeg: 110 frt — kr.

Ennek 1889. okt. 21. való kamattja: 4 frt — kr.

Az 1889. aug. 12-én Olvasó Apáti lelkész Kósa Dániel urtól Csiky Lajos tanár ur utján küldött: 1 frt — kr.

Az egész begyűlt összeg: 405 frt 52 kr. Ennyi volt az összeg, melynek erejéig az emlékkő előállításáról rendelkezhetünk.

A gymnasiumi tanárkar megbízásából Elek Lajos és Sinka Sándor kartársaimmal a helybeli sirkóráktárakat felkerestük a pénzerőnkhez képest megszerezhető sirkó kiváltása végett, és elismeréssel mondhatjuk, hogy minden raktártulajdonosnál a kegyeletes célt megillető előzékenységgel találkoztunk. Olyan darabot azonban, mely pénzerőnknek is, a cselhez képest formálható minden igényünk megeléjlen, a Kis Gusztáv és Boros Sándor urak raktárában találtunk. És a mi választásunk a Boros Sándor urnál talált fekete szepten köré esett. Így történt az, hogy Boros Sándor ur, ki a boldogultnak életében jó barátja, az emlékkőre való adakozásban első volt és önként azon ajánlatot tette, hogy a kiváltandó emlékkő árából, tekintettel arra, ki nek ez emléket fenn fogja tartani, 10% elengetését és a felirat díjainak beemelését ígérte, a most már fennálló emlékkőnek természetesen vasrásszalattal körülvéve, a boldogult évfordulati napjára október 27-re elkészítést előváltta és azt el is készítette.

A tanúgy és nemzeti művelődés egy szerény, de hű munkásának hűlt porait tehát most már egy hozzá méltó emlékkő jelöli, mely annál becsesebb, mert azt, a boldogultnak a legszentebb cölök közül kifejtett hű munkálkodása elismerésének tanujelként tekinthetjük. A 400 frton túl fennmaradt kis összeg a sir körülhantolására lesz fordítandó, melyről, megtörténte után, hasonlólag befokok számolni.

A főiskolai ifjuság október 27-én a boldogult halálának évfordulati napján délelőtt 11 órakor össze fog gyűlekezni a kedves halott sirjánál az emlékkő kegyeletes megtekintése végett, hogy ott a boldogult emlékeztetnek néhány perczet szenteljen, mit az emléke emeléséhez járult kegyes adakozóknak és a nagy közönségnek a tanárkar nevében tudomására jutottak.

Debreczen, 1889. október 25.
Tüdös János, főgymn. igazgató.

Nyilatkozat.

A „Debreczen-Nagyvárad Értesítő”-nek f. évi 42. számainak és pedig a vezérezéki helyen „Hát ez ismét mi?” czim alatt egy nyilatkozat jelent meg, mely a debreczeni ev. ref. egyház elemi iskoláiról és évből közre bocsátott Értesítővel foglalkozik és a helyett, hogy ezt részleteiben ismertette, annak csak az egy pontját emeli ki, a mely elősorolja, hogy elemi iskolánk tanítóik közül, kik a kitűnő dícséretesek stb., egyszerűsind végszámban az Értesítő szerkesztőit — a miért ezt tenni merészték — ilyen kemény ítélettel sújta: legjobban pirulhatnak azok, kik a füzet ezen adatait közre bocsátották, eljárásukat kritikán alól állónak nyilvánítottán.

Távol legyen tőlem, hogy a nyilatkozat irójával egyes tétélei s állításai felett polemiba bocsátkozzam, mert erre sem kedvem, sem időm nincs; hanem csak jelezni kívánom, hogy a füzetleltet egyházközpontunk által megállapított s nyomtatásban kibocsátott táblás kimutatás gyűjtő ivének van egy rovata, melybe be kell írunk, egyenként osztályozva, tanítóink tanításának eredményét; mely táblás kimutatás aztán nemcsak egyes egyházainkban, hanem egyházmegyéinkben és egyházközpontunkban is, egyfelől elismerés, másfelől biztatás szempontjából évenként nyilvánosságra bocsátatik. Így történnik ez lelkész és tanító képességi vizsgálat alkalmával is. Nem rejtőzünk mi el tisztelet czikkirő ur! s nem is félünk a nyilvánosságtól; sőt a nyilvánosság egyik legbiztosabb erősségünk. Van-e tehát czikkirő urnak alapos oka arra, hogy oly ki-méltetlen ítéletet mondjon az Értesítő kibocsátóira, kik tanító-testületünk tagjainak a fel-sőbbség által megállapított osztályozását magá-ból a tent említett gyűjtő-ivből vették át? itéljen e felett a józan közvélemény.

A mi pedig czikkirő urnak azon, csakugyan kritikán alul álló eljárását illeti, mely szerint egyházi közgyűlésünkre azon vakmerő ítéletet bátorodik kimondani, hogy: a közgyűlés piruljon azon Isten és emberitörvények szerinthelytelen határozatáért, mely szerint a leánytanítók megnevelésének határidejét záros határidő alatt tűzte ki; erre az alkalommal csak így válaszolhatok: „Uram! bocsásd meg nekíe, mert nem tudja mit cselekszik.” Igen, mert azt kell feltennem, hogy a czikkirő — talán mert nem hitünk sorsosa — bizonyosan nem tudja, hogy az általa s z e g y e n p a r a g r a f u s n a k nevezett határozat szentesített egyházi törvénynek közt foglal helyet.

Higgye el, sőt legyen meggyőződve czikkirő ur, hogy nem az Értesítőben foglalt legjobb akaratu s törvényen alapuló eljárás, ha-

nem inkább a vezérezéki helyén megjelent meggondolatlan nyilatkozat árthat sokat az általunk hű kebeli ápoló népművelés szent ügyének. Végül gondolja meg tisztelt czikkirő ur azt is, — ha ugyan nem hitünk sorsosa — hogy az illetéktelen beavatkozás csak hátrányára lehet az annyira óhajtottó telekezeti szép egyetértésnek és békének.

A szeretet lelke legyen velünk!
Debreczen, 1889. okt. 25.

Némethy Lajos, ev. ref. lelkész és az iskolaszék elnöke.

Napi hírek.

— Kossuth Lajos a „Bud. Hírlap” tudósítója előtt kijelentette, hogy olasz senátorrá való kinevezésének híre nonsens. De még ha lehetséges volna is, hogy őt e méltósággal megkínálják, nem fogadná el soha.

— Megyei képviselő megválasztottak: B ö s z ö r m é n y b e n I. alválasztó kerület: Uzonyi Péter, Pápay Károly és Rab Gábor (uj.) II. alv. ker.-ben: Sövägő Imre, G. Szabó Gábor, U. Szabó Antal (mind a három uj.) III. alv. ker.-ben: Sövägő Gábor, Barkó István és Kathy Imre (uj.) B. U j v á r o s o n : Tóth Gábor (uj.) és Doby Gábor (uj.) S z o v á t o n : Csátó Sándor (uj.) és Szabó Lajos (uj.) H a d h á z o n : Makrai Mihály, Porosz Jay Zoltán és Szinay Gyula (mind a három uj.) E g y e k a l s ó F e l s ő J ö z s á n C s á k Gyula, Berkes Albert. C s e g é n : Sinay János, dr. Kovács Albert (uj.) Ez ideig még csak Nádudvarról nem érkezett be a választás eredménye. A választás iránt a legtöbb községben rendkívül csekély volt az érdeklődés. — A legtöbb választó kerületben 16—80 szavazattal választották meg a bizottsági tagok. Kivételt csak Böszörmény képezett, a hol egyesek 150—180 szavazatot is kaptak.

— A honvédség köréből. Ó felsége a király K e r n e r P á l őrnagyot, a városunkban állomásozó 3-dik honvéd gyalog fődandár 1. zászlóaljának parancsnokát hasonló minőségben a 8. honvéd gyalog fődandár 3. zászlóaljához helyezte át.

— A megyei restauráció előtt. Hajdúvármegye törvényhatósági bizottságának elnökei vezérfőúrjai, szám szerint nyolczan ma Kovács József ügyvéd lakásán bizalmas jellegű értekezletet tartottak, a melyen kimondták, hogy a vármegyei tisztújításra vonatkozólag az ellenzék részéről november 10-ára szélesebb körű értekezlet hívassék össze a végreható bizottság és a tisztviselői kar kijelölése végett. A mai értekezleten Böszörmény, Nánás, Szoboszló, Nádudvar volt különösen képviselve. — Más forrásból értesülünk, hogy a függetlenségi pártiak alispánjelöltül Somossy Béla orsz. képviselőt emlegetik.

— Hangverseny. Gulyás s Gizella a híres és bájos magyar zongoraművész nő szándékozik jövő hónapban városunkban egy hangversenyt rendezni. Gulyás Gizella fiatal koradaczára nemcsak első rangú művész, — de mint olyan kétszeresen érdekes, miután ő az első, ki az újonnan feltalált és az országos kiállításon feltűnést okozott Jankó-féle claviaturát használja, és azon egész uj, még nem hallott hatást előidézni képes. Nevezett művész nő a 70 es évek elején született Kaposváron és tanulmányait a bécsi zenedében Schmitt János híres zongora tanár vezetése alatt végezte és a zongora szakra kitűzött első díjjal lett kitüntetve. Már 1886. évben tartott első hangversenyeivel Bécsben, Budapesten, és Berlinben feltűnt, míg 1887. tavaszán elhatározta, hogy jövőre hangversenyeiben csak a Jankó-féle uj claviaturát fogja használni, melyvel már egy félévi szorgalmas tanulást után Dresdában és Lipcsében ritka eredménynel és nagy tetszés mellett lépett föl. Nem kétkelünk benne, hogy itt is diadalt fog aratni, és műpártoló zeneető közönségünk általános érdeklődést fog tanúsítani e kiváló ritka tehetségű bájos művész nő iránt.

— Joghallgatók segítő egyesülete. Tisztelettel felkértem azon ügyvéd urakat, kik iródujban joghallgatókat segédül, és azon szülöket, kik gyermekeik mellé corperetitorul alkalmazni óhajtanak, hogy ebbeli megkereséssel a joghallgatók segítő egyesületének elnökségéhez fordulni sziveskedjenek. Tóth Aurél j. s. e. elnök.

— A Fröbel gyermekert helyiségeit dr. Sárváry Gyula t. főorvos Varga Dalmy Teréz urnó, egyleti elnök fölhívása folytán megvizsgálta azokat az egészségügyi követelményeknek teljesen megfelelőnek találta; ép ilyen kedvezően nyilatkozik a gyermekert növekedésének egészségi állapotáról is; így a szülők megnyugvással küldhetik oda gyermekeiket.

— A Möricz József ügyvédét, dr. Kardos Samut, a budapesti lapokból olvasuk, a katonai hatóság nem erőszette be a fogolyhoz, hogy tudathassa vele anyjának és nővérének gyászos esetét és a vagoni körülményekre nézve utasítást és felvilágosítást kérhessen tőle. — Így Möricz Józsefnek még sejtelle sinesen a szörnyű tragédiáról, mely anyja és nővére életét kioltotta. — Mióta kiderült, hogy a börtön kulcsárja újságokat csempészte be az apagyilkosnak, azóta rendkívül szigorúan őrzik a külvilággal való eg-csekélyebb érintkezéstől s a debreczeni eset óta napi sétáját is teljesen egyedül kell tennie és nem — mint azelőtt — a többi fogoly társaságában.

— A riválisok. A nagyváradai sajtóban egy idő óta meg-megújul a panasz és duzzogás a debreczeni kereskedelmi és iparkamara ellen, mely szerinte következetesen mellőzi a nagyváradiak érdekeit s mindig csak Debreczen becözégeti Nagyvárad és Biharmegye rovására, pedig — s ezzel hozakodnak elő a nagyváradiak — ők is csak ugy fizetik a kamarai illetéket, mint a debreczeniek. — A legújabb kifakadást a „Nagyvárad”-ban olvassuk, a miatt, hogy a debreczeni kamara az igen gyakori pályázatokról, melyek az ő iparosokat és kereskedőket kiválólag érdeklik, ezeket sohasem értesíti, csakis a debreczeni lapokban teszi közzé a pályázatokra figyelmeztető hirdetményeket — holott a nagyváradiak „legalább ennyi jótéményt pénzükért élvezhetnek a kamarától.”

— Utána jártunk a dolgoknak s megdudtuk, hogy maga a nagyváradai sajtó az oka, a miért ezek a közérdeklő telhívások vele nem közlötnek. — Régebben a kamara azokat a nagyváradai lapoknak is megküldötte, természetesen nem a hirdetések rovataban, hanem csak a napihírek közt való közlés végett, miután a kamarának ily című kiadások fedezésére alapja nincs, s a nagyváradai lapok a papirkosárba dobálták azokat. Azóta aztán a kamara abba is hagyta ezen közleményeknek Nagyváradra való megküldését. Ha azonban a váradai lapok jövőre nem fogják megtagadni a közzétételt, a kamara nekik is küldeni fogja. — Egyébiránt, ha ezeket a közleményeket a „Nagyvárad” olyan fontosnak találja olvasóira nézve s ezeket sziveséget kíván velök tenni, mint most, úgy azokat eddig is reprodukálhatta volna a debreczeni lapokból s átveheti azokat jövőre is. — A mi pedig a járulékok fizetését illeti, azzal kár a szomszédoknak olyan nagyon dicsekedni, mert a váradai iparosok és kereskedők különös előszeretettel viseltek a kamarai illetékek restantái iránt s ez idő szerint is több ezer forintba megy a nagyváradiak hátraleka.

— Felolvasás Afrikáról. Dr. Holub Emil a híres Afrikai utazó, tavaszról elmaradt felolvasását a sötét világrészről most akarja Debreczenben megtartani. A felolvasó kör választmánya holnap d. e. e tárgyan ülést tart, hogy intézkedjék az érdekesnek ígérkező felolvasásnak rendezéséről.

— Találattott egy borotványkó szopóka. Tulajdonosa átveheti az I. ker. kapitányságnál. — A főiskolai énekhar ma este 7 órakor a „Kis Pipá”-ban Kemény János jóhírű vendéglőjében „ismerkedési estélyt” tart. Az énekhar életében ily esemény régi idő óta nem fordult elő. Szabad legyen remél-nünk, hogy a „debreczeni kántus”-nak — mely a főiskolának mindig dédelgetett kedvence volt — régi dícsősége ne csak kísérténi járjon, vissza a múltból, hanem es-télyen a társulati szellem erősödésével újult erővel teljes fényvel kezdjen ismét ra-gyogni.

— Kinevezés. A földművelésügyi miniszter Budaháza y Kálmán fizetéstelen miniszteri segéd fogalmazót — városunk szülöt-tét — valóságos miniszteri segéd fogalmazóvá nevezte ki.

— Az újárósi bator csendőrőrsparancsnok. Ritka eset történt Balmaz-Ujvároson. A debreczen füzésabonyi vasut mérnökkel mellett dolgozott négy napzamos egyikének 36 frt napi keresményét ellopották. A gyannu Papp Sándor napzamosra esett, ki egyszersmind körözött csavargó. Papp a lopást minden ha-bozás nélkül beismerte és azt mondta, hogy az ellopott pénzt a uradalmi kertbe, a tarlóba ásta el. A csendőrség, élén Kacsur László őrsvezetővel, a tettessel együtt a pénz keresésére indult. A mint a helyszínére érkeztek, egy kut közelében, Papp azon ürügy alatt, hogy szomjas, engedte-sék meg neki, hogy ihas-on, az őrsparancsnok tilalma ellenére oda ugrott és magát a 4 üles mély kutba vet-tette. Kacsur őrsparancsnok azonban azonnal utána ereszkedett és a már vizrel jól lakott embert galléron ragadta és addig tartotta fel kezével, a mig felülről kötelet eresztettek le. Hogy ezt biztosabban derekához köthesse, a tolvaj ruhát fogai közé fogta és így sikerült őt a 4 üles kutból ki huzni. Papp egy neyed óra elteltével teljesen magához jött és másnap a debreczeni ügyészséghez kísértetett.

— Halálozás. Feuerwerker Ignác helybeli kereskedő 19 éves fia Menyhért ma hajnalban elhunyt. Temetése holnap lesz a Szécsényi utcazi Anbrus háztól.

— A Hortobágyra a száj és körömfájás-ban szenvedő gulyák által elhagyott területekre téli legeltetés végett nov. hó 4-dikétől fogva hajthatók ki a juh- és birkanyájak. — A nem fertőzött területek már nov. 1-jén elfoglalhatók.

— A debreczen-fabony-ohát t. polgári helyiérdeklő vasut részvénytársaság i. hó 31-dikén d. e. tartja alakuló közgyűlését Debreczenben.

— Kegyelet Nagy Pálnak. A főiskolai tanári kar és ifjuság néhai tanártársának és kedvelt tanárának Vályi Nagy Pálnak a péterina utcazi temetőben felállított sírlelkéjén holnap d. e. 11 órakor kegyeletes ünne-pélyt rendez. A tanuló ifjuság részéről Csánky Benő 4 th. fog emlékbeszédet tartani a boldogult emlékü tanár sirjánál.

— Egy aszónyi szörnyeteg. Borzasztó gyermekgyilkosságot követett el a fővárosban Vojsek Teréz nevű cselédleány, a ki Rát-kovszky Sámuel magánhivatalnok 15 hónapos kis leánykájával reggel eltűnt hazulról, az ártatlan gyermeket beledobta a soroksári du-naágba s azután estelel maga jelentkezett a rendőrségnél. — A hol már akkor gazdája is jelentést tett eltűnéséről. A leány — a kit

előtte való nap fogadott fel Rakovszky neje, a mint kitünt, hamis eselédkönyv alapján, — megbotránkoztató, hogy milyen megalkodott egykedvűséggel, — mosolyogva beszélt el a gyermek vízbe dobását. Azt hitték, hogy talán meg van örülve, — el nem akarták hinni előadását. — De a rendőr orvos kijelentette, hogy a gyermekgyilkos ép elméjű, az örültséget csak szimulálja. A gyermek hulláját másnap reggel, miután éjjel hiába keresték, csakugyan megtalálták a kis dunaág sekély vizében. Arra a kérdésre: mért ölte meg az ártatlan gyermeket, egykedvűen azt felelte: „Haza akartam írni ruháért, mert urnóm azt akarta, hogy hosszabb időn át maradjak nála. Midőn a gyermekkel az utcára értem, levelező lapot szándékoztam venni. Esembe jutott azonban, hogy ha haza írok, a cseléd-könyv ellopása miatt könnyen elfogathatnak. Elhatároztam, hogy a Dunához megyek, a gyermeket a vízbe ölom, aztán magam is beleugrom, ha pedig nem lesz arra bátorságom, följelentem magamat a rendőrségnél, hogy elzárjanak és soha többé ki ne eresszenek. A víz sekély volt, a hol a gyermeket beledobtam s mikor mélyebb helyre akartam menni, emberek jöttek s így kénytelen voltam utamat a város felé venni.“ Ismételt vallatásra is csak azt vallotta, hogy a gyilkosságot el-tükélt szándékkal követte el azért, mert visszavágyik a rablétre. Győrt, a hol legutóbb el volt zárva, kevés testi megerőltetés mellett, olyan kényelmes, gondtalan élete volt, hogy annál nyugodtabbat sem nem remél, — sem nem kíván. Rajta volt tehát, hogy men-től hamarabb és minél hosszabb időre ismét visszakerüljön a fogházba.

Rém-asszony. Magyarországon egymást érik a Pitaval bűn krónikába való rémes bűnesetek. — A Mörcczék tragédiája mellett nem kevésbé vérlázító az a szörnyű eset, melyről most írunk a lapok. Német-Lipcsében. — K. Eduardné, született M. Zsófia ezélt 78 évvel özevgyé lett, örökölve férjétől mintegy 100,000 forintnyi vagyont. Van egy kis leánya is, ami azonban az özevgyet nem akadályozta meg abban, hogy a legkicsapongóbb életet folytassa, amit különben tudott s a látható jelek után tudhatott is az egész város. S midőn Julius közepén a német-lipcsei toronyór a torony alján talált két kis koporsót és azokban két kis gyermek csontvázat, — a közvélemény egyenest K. Zsófi ellen fordult, úgy, hogy a kiküldött vizsgáló bír minden habozás nélkül letartóztatta. A szörnyű asszony eleinte mindent tagadott, de a rózsahegy-i törvényeszk vizsgálóbírája előtt csakhamar bevallotta, hogy 1885. és 1888. években egy-egy szerencsétlen magzat kora halálának volt okozója. Egy kis gyermekholttestet aztán maga ez a szörnyeteg ázott ki a háza pinczejéből. A bűnös asszony lakásán házmototást is tartottak melynek eredményeképp constatálták, hogy K. Zsófia rendes naplót vezetett, a melyben a leghallatlanabb cinizmussal jegyzett föl — mindent. Minthogy azonban mérget is találtak lakásán, egyik gyanus körülmények között elhalt szeretőjének (Z. Géza) holttestét kiásták, megvizsgálták, de azon a mérgezés tüneteit — talán már — nem találták meg. Az ügyesség legközelebb meg fogja tenni vád alá helyezési indítványát. A szörnyű esszony vagyont az árvaszéki vette át, szerencsétlen leányát pedig egy nevelőintézetbe helyezték el.

X Zene estély. Ertut Hugónál holnap, vasárnap este Rácz Károly zenekara által zeneestély tartik.

Az öt forintos sorsa. Jónás Mihály, az Orvos György pajtása, gyíretlen 5 forintost talált az utcán s úgy vélekedvén, hogy: ki mit lel, azé, sietett a főrendáshoz s a szerencsés nap örömeire álló helyében fölhaltott 52 pénz áru gabonapálinkát. A csavargó sem lévén köből gyurva, hanem csak sárból, előzött a szeszől s széles jó kedvében az öt forintosból visszakapott aprópénzt — a la Koldus diák — marokkal szórta szét az utcán, a mi egy falusi zsidó zsebébe vágott. A nagy uri tempó gyanus színen tünt fel a poszton álló rendőrnek, ki Jónás Mihályt bekísérte a városházához, a hol Jónást elnyelte, nem ugyan a cethal, hanem a dutyi sötét ürege. Mikor kiadta magát, bevallotta, hogy az utcán találta az öt forintost.

Látod, — magyarázza neki a kapitány — az ennek a törvénye, hogy behozod a talált tárgyat a rendőrségre, hol gazdáját kerítjük.

Honnan tudja, kirem alásan, az ilyen ágrul szakadt szegény ember, hogy miéle törvényt csinálnak az urak?

Biharmegyei hírek. Bihar megye november 6-án rendkívüli közgyűlést tart, melynek egyedüli tárgya: a folyó év végén foganatosítandó általános tisztújítás végrehajtása iránt kiadott belügyminiszteri rendeletnek s a tisztújító közgyűlés határnapja kitűzésének tárgyalása leendő. — Lovas lak-tanya át akarnak építeni Váradon is. Öt esztendő óta vajdik ez ügy ott is, mint nálunk. A Hausman tanár által kidolgozott terveket a vegyes bizottság most küldi fel jóváhagyás végett. A bemutatott költségelirányzat szerint a laktanya 571684 forint 94 krajczárba kerül. — Nagyvárad város költségelirányzata 1890. évre 511940 forint bevételt s ugyanannyi kiadást mutat. A bevétel főbb tételei: közevetvám 137800, fogyasztási adó 78463, tanügy 27525, vágóhid 16824, ló- és marhavásártéri helypénz 11,624, földbérlek 11351, ház és boltbérlek 35499, regálé 60071, városi javadalmak 13309, községi adó (35%) 73588 irt. A kiadás főtételei: közevet 43000, vámkezelés 14592, nagy piac szabályozás

13152, fogyasztási adó 68922, egészségügy 16801, tanügy 52874, közigazgatás 23100, adóügy 11203, rendőrség 44379, gazdaság 26411, utcai világítás 16984, közigazgatási vegyes kiadás 45837, kölcsönök 61115 irt.

Színház.

„Az utolsó szerelem“ Dóczy történeti vígjátéka került színpadra tegnap meglehetősen közönség jelenlétében. Bizonyosságul, hogy a debreczeni közönségnek van fogékonyága tisztességes darabok és jó előadások iránt. A tegnapi darab, noha inkább olvasni, mint játszani való, egy igazi költői munka becsével bír, s akiknek szíve és kedélye pillanatonként is képes befogadni Dóczy poézisének sugárzását, azok fellemegett szívvel és kedéllyel távoztak a színházból. Az előadás, eltekintve a szereposztás egynemű különlegességeitől — elég jó volt. A nőké az elsőség. László, Lajos király nejét ábrázoló kedvesen és üdén. Medgya és a szia Evelyn Druegh Mária játsza. Nemes, büszke volt, mint az igazi Druegh Mária lehetett. Kicsiny szerep, szűkszavú, kevés cselekvényű, de a költő intenciójához képest Medgyaszay Evelyn központja tudott lenni, a darab drámai folyásának Palotya Piroksa (Duczi) ezuttal kevesebbet adott kedvességéből, — s ezáltal lett alakítása értékesebb egy formában, mint tartalomában egyaránt. — A rda Ida Catherina sentimentális szerepének hálás momentumaival dícséretes mérséklettel bánt, úgy hogy érdemben az ő játéka is méltán sorakozott a többi mellé. — A férfi szereplők ellen sem lehet a vidéki kritika szempontjából kifogást emelni. Balassa (Lajos király), Somló (Cecco) jók, mint rendesen. Mándoky rutinja bármely szerep nehézségével megküzd. Igy Carrarával is. Laczit, a fő férfi szerepet, mely Molnár szerepkörébe tartozik, Péchy játszotta, kinek — mint halljuk — Molnár collegiális szívességből engedte át a szerepét. Péchy, amennyire gyakorlata és temperamentuma engedte, megálta helyét. — Szépen szavalt, de Laczfi szívének melege a páncél alatt maradt. — Havvy az ügyelő játszta a nádor szerepét szorultságból vagy kísérletképen, — nem tudjuk. Ügyes ember, hanem ügyelőnek — azt halljuk — még ügyesebb. Ellinger Ilona és Hatvani a darab két epizód szerepét — a mulatságos elemet — játszták. E két színészi egyéniségnek — bár nemben különbözök — meglepőleg közös sajtáságaik vannak. Mindig frissék és ügyesek. Hogy a vígjátéknak a finom mosolyon felül kacaj is jutott, — az ő érdemük.

Augier Emil, a francziák egyik legkitűnőbb drámaírója, a kinek darabjai nálunk is nagy népszerűségnek örvendenek, meghalt Párisban 69 éves korában. Augier, a modern francia drámaírodalom triászának (Dumas Augier-Sardou) épen az a tagja volt, ki a színpadi technika és a divatos társadalmi irány mellett az igazi költészetet is érvényesítette műveiben. Kitűnő drámaíró volt, amit nem mondhatni ily határozottan másik két társáról. Művei a magyar színpad repertoirjának is legérdekesebb darabjai. Egyik-másik állandóan a műsoron maradt, de a legtöbb darabja, még ha időnkint letűnt is a műsorról, mindig olyan fogadtatásban részesült, hogy az Augier-előadások a magyar színházak ünneppajjai voltak. Augier művei közül legnagyobb sikert arattak a magyar színpadon: A Fourchambout-család, Poirier ur veje, Forrestier Pál, Giboyer fia. Utolsó és egyszersmind leghatasosabb darabja a Fourchambout-család volt.

„Az ideges nők“, e kitűnő francia vígjáték premiére-je szerdán, e hó 30-án lesz, tehát előbb látjuk, mint a vidék akármelyik városa. E darabról már annyit írtak a főváros lapjai, hogy mulatató voltát fölösleges magyarázgatnunk. Kitűnő szerepekhez jutottak benne Loecsarek né és Rónaszék ki, kiknek pompás vigjátéki alakításait már nem egyszer volt alkalmunk dícsérni. A többi főbb szerepek Lászy né, Palotay P. Péchy és Balassa kezeiben vannak.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

II. Bérlet. Szűnet. Holnap Vasárnap, 1889. év okt. hó 27. bérletszűnetben, s részben leszállított helyárrakkal, itt harmadszor: **Az Eiffel torony kisasszonya.** Énekes bohózat 3 felvonásban.

Felelős szerkesztő és kiadó laptalajdosos: **Vértési Arnold.** Főmunkatárs: **Kerezag Vilmos.**

SCHWARCE, weisse und farbige Seiden-Damaste von fl. 1.40 bis fl. 7.75 p. Met. (18 Qual) — versendet roben- und stückweise porto- und zollfrei das Fabrik-Dépôt G. Henneberg (K. u. K. Hofliek.) Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto.

Sirkoszorúk

legnagyobb választékban
és legolcsóbb árban
kaphatók
Baum Miksánál.

GYÖRI IGNÁC
Debreczen, főtér, a „Bika“ szállodával szemben.

Ajánl nagyválasztékban is jutányos árak mellett mindennemű

női férfi és gyermek fehérnemű és valódi Jäeger árukat.

Női triko derekak, flia és leány triko ruhácskák és spakk divatos és izlésees kivitelben Nagy raktár férfi, ni és gyermeke harisnyák és kesztyűk. Berlini, selyem, chenil és csipke kendők.

Legújabb kézimunkák és mindennemű kötő, himző, horgoló pamutok, czéznák és selymek.

Gyermek kelengyék és szabó kellékek.

A gazdák és iparosok általános hitelszövetkezet debreczeni fióktelep árucarnokában

DÍSZES SIRKOSZORÚK

igen jutányos áron kaphatók.

KUHINKA ISTVAN K. és FIA
UI-ANTALVÖLGYI ÜVEGGYÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
FIÓK RAKTÁRA
PIACZ-UTCZA 1903.

Általánosán elismert üvegyártmányunkon kívül ajánljuk a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ez idényre berendezett kizárólag — **Ditmar és Brünnere-féle** lámpák nagy raktárát; eredeti gyári árakban, u. m.

asztali, ebédlő, háló és szalon lámpák csillárral vagy nélkül, mindennemű lámpaalkatrészek, kitűnő minőségű lámpa belek.

A kezelés czélszerűségénél fogva melegen ajánljuk a szab. Triumph és Excelsior égőket, melyek 100 gyertya lángot pótolnak; különösen üzlet helyiségek megvilágítására alkalmasak.

Megbízások a legpontosabban tejesítettnek.

Művirág és ércz

SIRKOSZORÚK

nagy választékban

Heider Antalnál

Nagytemplomtér, Stenczinger-ház, a **HOLVAY GYULA** ur régi üzlethelyiségében.

Séta hangverseny.

A „Margit“ fürdő villanyvilágított dísztermében folyó hó 27-én, Vasárnap délután a helyben állomásozó 39-ik ezred zenekara által **CZAPEK PÉTER** karmester ur személyes vezetésével

Séta hangverseny rendeztetik.

Kedete pont 4 óraker.

Belépti-díj személynként 25 kr.

A hangverseny terített asztalok, kitűnő italok és ételek kiszolgáltatása mellett fog megtartatni, az izletes ételek és italok pontos kiszolgáltatásáról az

ujvendéglős
Szöllősy Gábor

kezeskedik, ki ezen napon óhajtja a nagy érdemű közönségnek magát bemutatni, és pártolásra magát érdemesítettetni.

Séta hangverseny eszentul minden vasárnap délután rendeztetni fog.

A nagy érdemű közönség minél tömege-sebb megjelenését kéri tisztelettel a

VENDÉGLŐS.

Séta hangverseny után cigányzene fogja a nagyérdemű közönséget mulattatni.

Krémer Jakab
kárpitos

tisztelettel tudatja a n. é. közönséggel, hogy lakását a Piaczról

Kis-uj-utcza 1727. sz. alatti

saját házába helyezte át. Kéri a n. é. közönség eddig is tapasztalt szives pártfogását.

Mindennemű kárpitos munkát legolcsóbb árszámítás mellett elvállalok. Tisztelettel

Krémer Jakab.

KASZANYITZKY ENDRE
előbb **Kuhinka István K.**

üv. g. porcellán, lámpa és háztartási cikkek raktára **DEBRECZENBEN.**

ajánlja pontos kiszolgáltatás és gyári árak mellett az őszi és téli idényre ujjonnan érkezett és nagyválasztékkal berendezett

Ditmar és Brünnere-féle

a legjobbnak elismert gyártmányu, salon, függő és asztali petroleum lámpáit s minden hozzá tartozó cikkek nagy raktárát.

Tisztelettel **Kaszanyitzky Endre**

Képes árjegyzékek kívánatra bérmentve.

Művirág és ércz

SIRKOSZORÚK

nagy választékban

Heider Antalnál

Nagytemplomtér, Stenczinger-ház, a **HOLVAY GYULA** ur régi üzlethelyiségében.

Szíves tudomására hozom a t. közönségnek, miszerint üzletemet az
ŐSZI- és TÉLI IDÉNYRE

bel és külföldi szövetekkel

nagyválasztékban felszereltem. Ajánlom azok között különösen
brassói szövet készletemet.

Saját üzletemben készült, kitiűő szabású és jó minőségű
kész férfi és gyermek öltönyök

és UTAZÓ BUNDAK BÓL

nagy raktárt tartok s azokat határozott, jutányos ár mellett a t. közön-
 ség rendelkezésére boosátom.

Mérték szerinti rendeléseket

gyors és szolid kivitelben teljesíték.

A t. közönség által tanusított bizalmat megköszönve, kérem
 azzal ezentul is szerencsételni.

Teljes tisztelettel

Szedlák József.

MEGHIVÁS

a debreczen-füzes-abonyi és ohat-polgári helyi érdekű vasut részvénytársaság
alakuló közgyűlésére

mely Debreczenben a városházán 1889. október hó 31-én d. e. 10 órakor fog megtartatni.

A KÖZGYŰLÉS TÁRGYAI:

1. Az engedélyes jelentése az alaptőke elhelyezéséről. A társulat terve-
 zetének bemutatása.
2. Az alapszabályok megállapítása. Az építési sínek és forgalmi eszközök
 szállítása iránti, valamint az üzem átvételét tárgyazó szerződések feletti határozat.
3. A társulat megalakulása.
4. Engedélyes felelősége és a részére biztosítandó jogok feletti intézkedés.
5. A debreczen-hajdúszoboszlói helyi érdekű vasut részvénytársasággal kö-
 tendő szerződés iránti intézkedés.
6. Tisza-Füred és Poroszló között a Tiszát áthidaló hidon való átkelés
 biztosítása iránt az államkormányzattal kötendő szerződés iránti intézkedés.
7. Az igazgatóság és felügyelő bizottság választása.
8. Az igazgatósági tagok jelenléti jegyei értékének megállapítása.
9. Netáni indítványok.

A debreczen-füzes abonyi
 és ohat-polgári helyi érdekű vasut
 engedményese.

Egészen ingyen
 és bérmentve

küldök kívántra bárkinek egy dus választékú minta-
 gyűjteményt a legújabb divatu őszí és téli ruha

gyapju szövetek

ezebből a gyári áron alól számítva:

3.10 mtr szöv. egy egész öltönyre jó min.	3.90
3.10 mtr szöv. egy egész öltönyre fin. min.	4.50
3.10 mtr szöv. egy egész ölt.-re finomabb	6.80
3.10 mtr szöv. egy egész ölt.-re legfinomabb	8.10
3.10 m. szöv. egy egész ölt.-re legislegf. min.	9.30
3.25 m. fin. fek. szöv. (1 salon ölt.-re való)	9.75
2.10 m. Palmerston (egy téli kabátra való) legdiva- vatosabb színokban	5.50
2.10 m. Télikabátszöv. a legd. színben	6.30
1.70 m. hegyi és vadász Loden (egy Loden kabátra való)	3.25
1.70 m. hegyi és vadász-Loden finom a legjobb szí- nekben	5.60

Mindenemű szövetek a legkiszégségesebbtől a
 legfinomabb minőségig olesóbban mint bárhol.
 Szolid kiszolgálás; meg nem felelő árak vissza-
 vételenek.

Szétküldés csakis utánvét mellett, vagy az összeg
 előleges beklüdesé után.

A. Kappelmacher

szövetgyár raktára

Zwittau, Brünn mellett (Mähren).

Megvételre kerestetik.

**3-400 db. fiatal, nagyobb
 testű, jó benőtt fésűs gyapjas, te-
 nyésztésre alkalmas**

anya birka

Kupóc pusztá u. p. Piskolt.

Remesics Sándor,

kápt. urad. ispán.

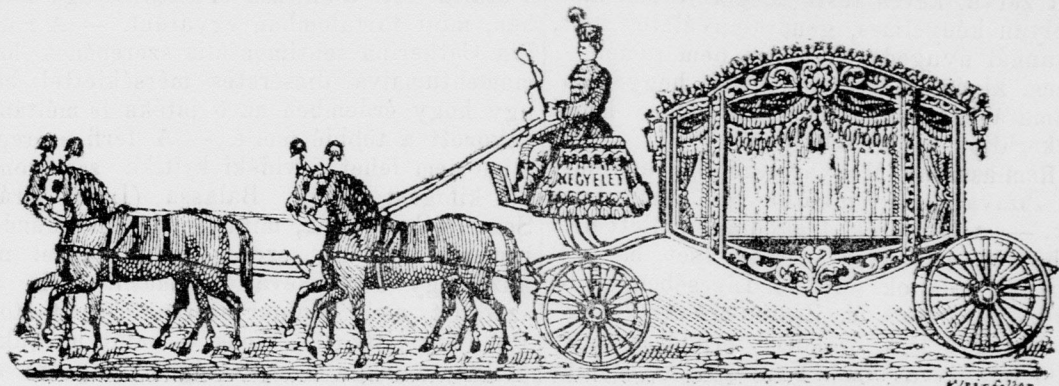
Pirszén (Coaks)

ugyszinte

köszent fűtésre s kovácsok
 részére legjobb minőségben házhoz szál-
 liva ajánl jutányos áron

**a légszeszgyár igazgatósága
 DEBRECZENBEN.**

Megrendeléseket részünkre elfogad
KONDOR L. tüzlete czepléd utca.

Fischer János

'KEGYELET' temetkezési intézete

Debreczenben,

elvállal temetések rendezését legolcsóbb árak mellett 10 forintól kezdve:
Teljes temetések halottas kocsikkal vidéken is eszközöltetnek.

Síremlékek 4 frtól kezdve kaphatók.

Ércz, élő és francia művirág **KOSZORUK** ingyen szállagfelírással,
 valamint **SIRLAMPÁK**
 nagy választékban és a legszebb kivitelben kaphatók.

**Piacz, Czégély-ház Miklós-utca sarkán
 a megyeházzal szemben.**

A Mc. Cormick aratógép képviselete

Tóth Gyula

előbb TÓTH LAJOS és TÁRSA
 vaskereskedő cég, DEBRECZEN, városháza épület,
 ajánl dus választékban kitiűő minőségben és legjutányosabb
 árak mellett:

öntött vaskályhákat
 fa és szabályozható szén és kokszt fűtésre, hazai gyártmány.
 Eredeti „FRIEDLANDI” szabályozható, töltő és

„meidingi rendszer” kályhák
 szén és kokszt fűtésre, csiszolt és nickl párkányzattal,
 ugyszintén köpennyel,
 mindenféle színben zománcozva,
öntött vas és lemez takarékos konyhák,
 Tizedes-, egyensúly-, házi-, kalmár- és rud-mérlegeket
 jótállás mellett,

zománczott öntött vasedényeket,
 zománczott kék és márványozott lemez edényeket jótállással,

acél szerszámokat
 minden iparághoz, beltölő, német és valódi francia gyártmányban,
 minden darab jótállás mellett

stíriai huzalokat és huzalszegeket,
 „Alpine” féle, ugy mint a vasárúk szakmába vágó összes cikkekkel.

A Mc. Cormick aratógép képviselete

Tekintetes Rosner H.

tyükszemmütő urnak

Budapesten, (Haris-bazár).

Ezennel elismerésemet nyilvánítom, hogy a tyúk-
 szemmütés körüli művészetét kiválólag k elégtet. Saját
 tapasztalásomból konstátálom, hogy tyükszememet ép
 oly gyökeresen, mint fájdalom nélkül tudta eltávolítani.
 Berlinben W. Adalbert porosz herceg s. k.

Teljes megelégedésemre szolgált.
 Bukaresten. Ghica Aleco, herceg s. k.

A mai napon kitiűő ügyességére végezte lábaimon
 a műtétet, minden fajta kés használata nélkül.
 Budapesten, Gróf Séchenyi Pál s. k.

Alóliott igazolom, hogy lábaimon levő tyüksze-
 meimet ollóval minden fájdalom nélkül a legnagyobb
 ügyességgel eltávolította.
 Budapesten. Szontagh Pál s. k.
 a képviselőház aleln.

Alóliott ezennel bizonyítom, hogy a mult 1885.
 évben 3 évek hossza sora óta kitiűő tyükszememet vég-
 kép eltávolította, s ugyancsak a folyó évben eros e ont-
 gyulladástól, melyet részölő által okoztam magamnak,
 szabadított meg.
 Budapesten, 1886. jan. 2-án.
 Földvári Mihály s. k. alispán.

Bizonyítom, hogy tyükszememet felette jól és
 ügyesen, kés segélye nélkül gyökerestől szedte ki, ugy
 hogy mindenkinek ajánlhatom.
 Budapesten. Gróf Bissingen Ernő, s. k.

Bizonyítom, hogy fagydaganaimat és benőtt
 körmeimet gyorsan és ügyesen olyképen eltávolította,
 miszerint ont ügyességénél fogva minden ily bajban
 szenvedőnek legjobban ajánlhatom.
 Budapesten. Dr. Suhay Imre s. k.
 kir. Curiai bíró.

Saját és feleségem lábain 1887. jun. 14-én ügye-
 sen eltávolított tyükszemek és gyógykezelt fagydagana-
 tok azota még nem tértek vissza.
 Budapesten, 1888. január 28.
 Dr. Cziczmánydy, s. k.

Non plus ultra tyükszemfestvény 1 üveg 1 frt.
 Non plus ultra szemölcsfestvény 1 „ 1 frt.
 Fagydagana-Balzsam 1 doboz 2 frt.
 Fűszappan börtök és seplők 1 doboz 2 frt.

megrendelhető utánvétellel

ROSNER H.
 tyükszemmütőnél
 Budapesten, (Haris-bazár).